

TIL ALLE LANDETS KOMMUNER

Deres ref.

Vår ref. 26/5271-1

Vår dato: 05.03.2026

Saksbehandler: Guro Thune Sundklakk
Seksjon for sosiale tjenester

Partnerskapet i Nav – nasjonale mål og hovedprioriteringer for de sosiale tjenester i Arbeids- og velferdsforvaltningen i 2026

Arbeids- og velferdsdirektoratet har det nasjonale fag- og forvaltningsansvaret for de sosiale tjenestene, og skal innenfor sitt ansvarsområde medvirke til å forebygge og redusere fattigdom og sosiale problemer. Her følger årets «kommunebrev», som oppsummerer våre forventninger til kommunenes forvaltning av de sosiale tjenestene i Nav-kontoret i 2026. Forventningene bør inngå i kommuneledelsens grunnlag for styring av de sosiale tjenestene. Arbeids- og velferdsdirektoratet oppfordrer kommunene til å orientere de folkevalgte om innholdet i dette brevet», eksempelvis som en orienteringssak til kommunestyret.

Utviklingen av de statlige tjenestene som Nav-kontoret forvalter kan påvirke de sosiale tjenestene i Nav. Vi vedlegger derfor til orientering mål- og disponeringsbrev 2026 fra Arbeids- og velferdsdirektoratet til Nav fylke/region, som representerer den statlige parten i Nav-partnerskapet. Mål- og disponeringsbrevet fastsetter mål- og resultatkrav, budsjetttrammer, fullmakter og krav om rapportering til de statlige enhetene i Arbeids- og velferdsetaten.

Partnerskapet i Nav

Nav-loven pålegger stat og kommune å etablere felles Nav-kontor gjennom en forpliktende avtale mellom to likeverdige parter. Det er opprettet partnerskapsavtaler som dekker alle landets kommuner og Nav-kontor.

Partnerskapsavtalen bør synliggjøre hva som skal være felles kompetansetiltak for alle ansatte på Nav-kontoret. Formålet med kompetanseutviklingen er at hele virkemiddelapparatet skal kunne tas i bruk, til beste for brukerne.

Nav

Postadresse: Postboks 354 // 8601 MO I RANA
E-post: nav.ekonomi.stonad.dokumentsenter@nav.no

www.nav.no

Helhetlige og koordinerte tjenester

I 2026 er det 20 år siden Nav-reformen ble iverksatt. Et av Nav-reformens viktigste mål var at brukerne skulle få helhetlige tjenester, og ikke behøve å forholde seg til hvilke tjenester som er statlige og hvilke som er kommunale.

Helhetlige og koordinerte tjenester er et viktig grunnprinsipp for Nav, som blant annet kommer tydelig fram i Navs virksomhetsstrategi, gjennom ambisjonen; sammen finner vi løsninger med dem som trenger oss mest.

Det er viktig at personer som trenger flere og sammensatte tjenester fra Nav-kontoret møter et Nav-kontor som kan tilby helhetlige og koordinerte tjenester, som er tilpasset deres livssituasjon. Kommunene må derfor, sammen med Arbeids- og velferdsetaten, legge til rette for helhetlige tjenester i Nav-kontoret.

Sosiale tjenester og sosialfaglig oppfølgingsarbeid er viktig i et helhetlig tjenestetilbud til personer som opplever utenforskap og sosiale problemer, men også i kommunens arbeid med å forebygge at slike problemer oppstår.

Nav-kontoret har, sammen med kommunen for øvrig, et ansvar for å forebygge sosiale problemer og utenforskap. Et systematisk og helhetlig forebyggende arbeid kan bidra til at flere inkluderes i arbeidslivet og i samfunnet, og samtidig redusere behovet for mer omfattende tjenester på sikt.

Samarbeid med frivilligheten

Når det offentlige og frivilligheten samarbeider, skaper vi bedre muligheter for inkludering og fellesskap. En rekke frivillige organisasjoner og sosiale entreprenører er viktige samarbeidspartnere og yter viktige bidrag for å gi flere mulighet til å delta og bli inkludert i samfunnslivet.

Samarbeidet må bygge på et prinsipp om at frivillig sektor skal supplere, og ikke erstatte, offentlige lovpålagte tjenester. Frivillighet Norge har utarbeidet en veileder for økt deltakelse i frivilligheten¹. Vi anbefaler kommunene å ta i bruk denne veilederen. Det vises for øvrig til intensjonsavtalen² som Frivillighet Norge og Arbeids- og velferdsdirektoratet inngikk i 2023, som tar sikte på å bidra til å utvikle samarbeidet og

koordineringen mellom partene, og til samarbeidsplattformen³ som KS og Frivillighet Norge har signert.

¹ [Veileder for økt deltakelse i frivilligheten](#)

² [Intensjonsavtalen mellom Arbeids- og Velferdsdirektoratet og Frivillighet Norge](#)

³ [Plattform for frivillighet - Hjem](#)

Tilgjengelige og forsvarlige tjenester

Det er fortsatt et betydelig press på de sosiale tjenestene i Nav-kontorene, og kontorene gjør hver dag en stor innsats. Dette arbeidet er avgjørende for å forebygge og redusere fattigdom, utenforskap og sosiale problemer.

I dagens situasjon er det helt sentralt at kommunen sikrer at de sosiale tjenestene er tilgjengelige for alle som trenger dem, og at de tilpasses den enkelte innbyggers behov og forutsetninger.

Når pågangen øker, kan det utfordre muligheten til å sikre forsvarlige tjenester til alle som trenger det, eksempelvis i form av å gjøre konkrete og individuelle vurderinger, eller å gi riktig hjelp til rett tid. Dersom Nav-kontoret opplever økt press på de sosiale tjenestene, må kommunen sørge for at tjenesten er dimensjonert og organisert slik at forsvarlighet og tilgjengelighet opprettholdes.

Barneperspektivet i Nav

Gode oppvekstvilkår er avgjørende for barn og unges læring og utvikling. Navkontorene møter mange vanskeligstilte barnefamilier, og barn og unge av foreldre som mottar sosiale tjenester er særlig utsatte. For å fange opp, avverge og avhjelpe vanskelige livssituasjoner, må Nav-kontorene kartlegge familiens situasjon og gjøre individuelle vurderinger. Tilgang til fritidsaktiviteter og et trygt bo- og nærmiljø bidrar til inkludering og mulighet til å delta i fellesskapet. Økonomisk trygghet er en forutsetning for en stabil og forutsigbar oppvekst.

Tiltak som bidrar til at flere foreldre kommer i arbeid, er sentralt i arbeidet for å redusere fattigdom i barnefamilier. Vi oppfordrer derfor kommunene til å styrke kompetansen og øke oppmerksomheten i Nav-kontorene om helhetlig, arbeidsrettet oppfølging av foreldre som har behov for sosiale tjenester.

Barnekonvensjonen forplikter Nav-kontoret til å sikre at barnets beste er et grunnleggende hensyn ved alle handlinger og avgjørelser som berører barn.

Kommunene må sørge for at Nav-veilederne har kompetanse til å gjøre vurdering av barnets beste i saksbehandling og oppfølging etter sosialtjenesteloven. «Barnets besteveilederen»⁴ gir støtte til dette arbeidet.

Velferdstjenestene har et felles ansvar for å sikre gode og trygge oppvekstvilkår, og Nav har en unik mulighet til å bidra til at barns behov blir ivaretatt. Bestemmelser i lovverket om samordning og samarbeid må være kjent og tatt i bruk i Nav-kontoret.

I 2026 skal Helsetilsynet gjennomføre landsomfattende tilsyn, der temaet er Navkontorenes ansvar for å ivareta barns behov når familiene søker økonomisk stønad. Nav-kontorene skal i dette tilsynet gjennomføre egenvurdering og sette i gang forbedringsarbeid ut ifra egne funn. Denne tilsynsaktiviteten tilbys alle Nav-kontor, og den er frivillig. Statsforvalterne skal gi veiledning underveis. Arbeids- og

⁴ [Barnets beste – en veileder for deg som jobber i Nav](#)

velferdsdirektoratet oppfordrer kommunene til å delta i denne tilsynsaktiviteten og det påfølgende forbedringsarbeidet.

Unge som trenger bistand fra Nav

Unge som trenger bistand fra Nav til å komme i arbeid og/eller fullføre utdanning skal prioriteres.

Videreutvikling av Navs tilbud til utsatte unge, og samarbeid med andre relevante sektorer, er viktig for å redusere ungt utenforskap. *Ungdomsgarantien*⁵ er en statlig, forskriftsfestet styrking av Navs arbeid med unge. Den skal bidra til å sikre god og tett oppfølging av personer mellom 16 og 30 år, som har fått fastslått behov for bistand fra Nav for å komme i arbeid.

Sentralt i ungdomsgarantien er at den unge får medvirke under planleggingen og gjennomføringen av aktiviteter, gjennom hele garantiperioden.

Ungdomsløftet er regjeringens satsing og overbygning for å få flere unge i jobb. Det består av to hoveddeler:

- Samlet innsats i Nav – ulike tiltak som gir unge jobberfaring og støtte inn i arbeidslivet, der ungdomsgarantien er fundamentet.
- En intensjonsavtale – mellom regjeringen, arbeidslivets parter, store virksomheter og frivillige organisasjoner, med et felles mål: Flere unge i arbeid.

En høy andel av landets Nav-kontor har tverrfaglige ungdomsteam, på tvers av statlige og kommunale tjenester. Vi anbefaler en videreutvikling av tverrfaglige ungdomsteam i Nav-kontor, fordi vi vurderer at dette styrker forutsetningene for å gi unge et godt koordinert tilbud fra Nav, ut fra den enkeltes behov.

Aktivitetsplikten etter sosialtjenesteloven må sees i sammenheng med alle Navs virkemidler og satsinger for unge under 30 år. Før vilkår om aktivitet stilles, skal rett til kvalifiseringsprogram (KVP) vurderes.

Alle som ønsker eller trenger arbeidsrettet bistand fra Nav-kontoret, har rett til behovsvurdering etter Nav-loven § 14 a. Unge under 30 år med aktivitetsplikt etter sosialtjenesteloven kan ofte ha rettigheter til den oppfølgingen som ligger i ungdomsgarantien. Kommunene bør være oppmerksomme på at denne gruppen får fastsatt sitt bistandsbehov, slik at ungdomsgarantien kan utløses for de som har rett til den.

Opplysning, råd og veiledning – herunder økonomisk rådgivning

Høye levekostnader gjør at flere kan ha behov for tjenesten *opplysning, råd og veiledning* etter sosialtjenesteloven § 17. Økonomisk rådgivning er en sentral del av tjenesten *opplysning, råd og veiledning*.

⁵ [Ungdomsgarantien](#)

Kommunen har plikt til å gi opplysning, råd og veiledning som kan bidra til å forebygge og løse sosiale problemer. Det er viktig at kommunen dimensjonerer og legger til rette for at tjenesten *opplysning, råd og veiledning* er tilgjengelig og kjent for alle som trenger den.

Tjenesten skal ses i sammenheng med øvrige tilbud ved Nav-kontoret, og bidra til helhetlig oppfølging.

Økonomisk stønad

Mange innbyggere sliter økonomisk og kan ha behov for økonomisk stønad. Sosialtjenesteloven gir kommunene et vidt handlingsrom, og både rett og plikt til å utøve skjønn i hver enkelt sak. Stønadsbeløp skal fastsettes ut fra den enkeltes faktiske behov og situasjon.

Veiledende normer eller satser, kan ikke erstatte en konkret og individuell vurdering i enkeltsaker. Kommunen må derfor vurdere om veiledende satser gir et riktig grunnlag for utmåling av økonomisk stønad, sett i lys av for eksempel prisvekst og lokale forhold. Arbeids- og inkluderingsdepartementet gir veiledende retningslinjer om nivået på stønad til livsopphold etter sosialtjenesteloven⁶.

Selv om målet er at økonomisk stønad skal være midlertidig, har kommunen ansvar både for å gi støtte på veien mot selvhjelpenhet og for å sikre forsvarlig hjelp til dem som fortsatt er avhengige av stønad. Dette innebærer å vurdere både grunnleggende behov og eventuelle tillegg til særskilte formål, som for eksempel helseutgifter eller utstyr til barn.

Kvalifiseringsprogrammet

Kvalifiseringsprogrammet (KVP) er et sentralt virkemiddel i Nav-kontorets arbeid med å inkludere mennesker i arbeidslivet. Programmet er særlig viktig fordi økende sosial ulikhet og utenforskap, kombinert med et voksende behov for arbeidskraft, gjør det nødvendig å inkludere flere. Forskning viser at deltakelse i kvalifiseringsprogrammet kan bidra til stabil og langvarig tilknytning til arbeidsmarkedet.

Deltakelse i KVP er en lovfestet rettighet for dem som oppfyller vilkårene for deltakelse. Det er viktig at kommunen tidlig identifiserer deltakere til KVP, og sørger for at de som er i målgruppen får informasjon om muligheten til å søke om kvalifiseringsprogram. Programmet er et godt virkemiddel for unge som står utenfor arbeid eller utdanning, og deltakelse i KVP oppfyller ungdomsgarantien i Nav.

For å lykkes med KVP er det viktig med god samhandling og koordinering av tjenester; kommunen må legge til rette for gode strukturer for samarbeid. Det er avgjørende at kommunen sikrer god kunnskap om KVP, og samtidig sørger for kvalitet i oppfølgingen, slik at oppfølgingen fremmer deltakernes utvikling og gir økt overgang til arbeid.

⁶ [Rundskriv A-1/2025 Statlege rettleiande retningslinjer for økonomisk stønad for 2026](#)

Boligsosialt arbeid

Trygge og gode boforhold er viktig for å bekjempe fattigdom og sikre gode oppvekstvilkår for barn og unge. Det boligsosiale feltet favner bredt og må være tverrsektorielt. Godt boligsosialt arbeid og målrettet samarbeid med relevante aktører kan være avgjørende for å bedre bosituasjonen til vanskeligstilte på boligmarkedet.

Nav-kontoret har god kunnskap om behovet for boliger til økonomisk og sosialt vanskeligstilte innbyggere, og har plikt til å medvirke i kommunens boligsosiale arbeid, særlig overfor denne gruppen.

For personer som ikke klarer det selv skal Nav-kontoret framskaffe et konkret og tilgjengelig *midlertidig botilbud*, og sikre overgang til varig bolig. Å bo midlertidig kan være svært krevende. Det er derfor viktig at botilbudet er kvalitetsmessig forsvarlig, ut ifra den enkeltes behov, og har en forsvarlig standard.⁷

Tjenester til personer med samtidig rusmiddellidelse og psykisk lidelse

Personer med samtidige rusmiddellidelser og psykiske lidelser (ROP) er en spesielt sårbar gruppe i samfunnet, hvor behovet for å motta helhetlige og koordinerte tjenester over tid er stort. Riksrevisjonens rapport om tjenester til personer med ROP-lidelser⁸ viser at tilbudene er fragmenterte, og at det mangler koordinering mellom de ulike tjenestene.

Kommunen må sørge for at personer med ROP-lidelser mottar forsvarlige og tilgjengelige tjenester etter sosialtjenesteloven. Det er mange aktører som har ansvaret for å sikre god samhandling på dette området, og det er avgjørende at kommunen legger til rette for samhandling mellom de ulike aktørene, slik at brukergruppen får de helse- og velferdstjenestene de har behov for.

Introduksjonsprogrammet

De siste årene har Norge bosatt et høyt antall flyktninger. Majoriteten kommer fra Ukraina og får som hovedregel korte og arbeidsrettede introduksjonsprogram. Samarbeidet mellom kommunene og Arbeids- og velferdsetaten om arbeidsrettingen av introduksjonsprogrammet er viktig,⁹ slik at deltakerne får en stabil tilknytning til arbeidslivet.

Erfaring viser at mange har behov for både kommunale og statlige tjenester fra Nav etter fullført introduksjonsprogram. For at flere skal bli godt integrert i norsk samfunns- og arbeidsliv, oppfordrer vi kommunen til å samarbeide med Arbeids- og velferdsetaten om å samordne sin innsats.

⁷ [Hjelp med midlertidig botilbud fra Nav | Fafo-rapport 2025:11](#)

⁸ [Riksrevisjonens rapport om helse- og velferdstjenester til personer med samtidige ROP-lidelser](#)

⁹ [Veileder om samarbeid mellom kommunen og nav om introduksjonsprogrammet \(imdi.no\)](#)

Kompetansemiljø på radikaliserings, menneskehandel og negativ sosial kontroll

For å kunne løse samfunnsoppgavet vårt, må vi ha tilstrekkelig kjennskap til brukernes livssituasjon. Noen av de personene vi møter er mulige ofre for menneskehandel, står i fare for å bli radikaliseret, eller er utsatt for negativ sosial kontroll.

Nav har et kompetansemiljø som kan bistå med råd, veiledning og kompetanseheving i slike saker. Vi ønsker at det skal være lav terskel for å ta kontakt med dette kompetansemiljøet ved bekymring.

Ta kontakt, på telefon 476 19 036 eller e-post kompetansemiljo.grunerlokka@nav.no

Vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner

Arbeids- og velferdsdirektoratet har laget en veileder¹⁰ om vold i nære relasjoner og menneskehandel. Det er viktig at kommunene sikrer at de som er rammet blir oppdaget, og får nødvendig støtte og oppfølging. Veilederen kan være et godt verktøy i dette arbeidet.

Nasjonal veileder om samarbeid mellom Nav og kriminalomsorgen¹¹

Det ble i 2025 utarbeidet en ny nasjonal veileder for samarbeidet mellom kriminalomsorgen og Nav. Veilederens overordnede formål er å bidra til å sikre innsatte/domfelte tilgang til arbeids- og velferdstjenester fra Nav. Vi oppfordrer kommunene og Nav-kontorene til å gjøre seg kjent med, og ta i bruk, denne veilederen.

Rammebetingelser for de sosiale tjenestene i Nav-kontoret

Internkontroll

Internkontrollen skal være systematisk, risikobasert og tilpasset forholdene og behovene i kommunen og i kommunens ulike virksomheter. Tjenestene som ytes skal ha god faglig kvalitet og følge god forvaltningsskikk.

Det er kommunens ansvar å sørge for nødvendig opplæring av sitt personell i Navkontoret. Arbeids- og velferdsdirektoratet anbefaler kommunene å gjennomgå

¹⁰ [Veileder om Nav-ansattes ansvar og plikter ved oppfølging av personer utsatt for vold i nære relasjoner eller menneskehandel](#)

¹¹ [Nasjonal veileder for samarbeidet mellom kriminalomsorgen og Nav](#)

internkontrollsystemet, med mål om å forebygge lovbrudd og sikre kvaliteten i de sosiale tjenestene i Nav-kontoret.

Kompetanse i Nav-kontoret

Kommunen har, ifølge sosialtjenesteloven, ansvar for at ansatte som jobber med kommunale tjenester i Nav-kontoret har den kompetansen som er nødvendig.

Medarbeidernes kompetanse er en av Navs viktigste ressurser. Fagsystemet «Kompasset», som ligger på Navs intranett «Navet», er et nytt verktøy for læring og utvikling for alle som jobber i Nav. For å ivareta viktige kompetansebehov for ulike roller, har direktoratet startet et arbeid med å utvikle kompetanseprofiler med tilhørende opplæringsmateriell for de ulike rollene. Tilsvarende innarbeides det også kompetanseprofiler for Nav-veiledere som arbeider med de sosiale tjenestene i Navkontoret, slik at alle medarbeidere kan ta i bruk dette om ønskelig, uavhengig av om de er statlige eller kommunalt ansatte. Nav-lederen har tilgang til dette verktøyet, og kjenner derfor til Nav-kontorets samlede kompetansebehov.

Opplæring som er rettet mot Nav-kontoret, må oppleves som helhetlig og tilpasset Navveiledernes behov. Statsforvalteren og Nav fylke/region har oppdrag fra Arbeids- og velferdsdirektoratet om å samarbeide om kompetansehevede tiltak rettet mot Navkontorene. De skal samarbeide om en felles plan på fylkes-/regionnivå, der opplæringstiltak og kompetanseutvikling som retter seg mot Nav-kontorene inngår. Planen skal ta utgangspunkt i de kompetansebehovene som Nav-kontorene har, og på denne måten også understøtte kommunenes kompetanseansvar.

Videre skal statsforvalterne og Nav fylke/region samarbeide om å hjelpe Nav-kontorene med å etablere læringsopplegg på tvers av statlige og kommunale tjenester. Utviklingsarbeidet skal særlig bidra til å styrke kvaliteten på tjenester til brukere med sammensatte behov, og bidra til at Nav-kontorene blir lærende organisasjoner.

Sikkerhet i Nav-kontoret

Kommunene bes, i samarbeid med Nav-fylke/region, om å jobbe systematisk i partnerskapet med å forebygge vold, trusler og trakassering i Nav-kontoret. Arbeidet må ses i sammenheng med gjeldende kommunale sikkerhetsrutiner og Navs krav og retningslinjer for sikkerhetsarbeid, som er utdypet i vedlagt mål- og disponeringsbrev 2026 fra Arbeids- og velferdsdirektoratet til Nav fylke/region. Det skal lages en plan for kontinuerlig opplæring, trening og øvelse.

Etterlevelse av kravene i standard for trygge brukermøter skal drøftes jevnlig i partnerskapsmøter.

Beredskap i Nav

Kommunene har en sentral rolle i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap, og et grunnleggende ansvar for å opprettholde kritiske samfunnsfunksjoner. Nav-kontoret er avgjørende i beredskapen, ved å opprettholde tjenester som økonomisk stønad til livsopphold og midlertidig botilbud under kriser, katastrofer og krig.

Kommunen må ha oppdaterte beredskapsplaner for de sosiale tjenestene i Navkontoret, og være tilstrekkelig forberedt på uforutsette hendelser som kan oppstå.

Partnerskapskonferansen 2026 – digitalt, 27. mars kl. 9–12

Den nasjonale Partnerskapskonferansen er forankret i samarbeidsavtalen mellom KS og Arbeids- og inkluderingsdepartementet om partnerskapet i Nav-kontor, og arrangeres i samarbeid mellom KS, AID og Arbeids- og velferdsdirektoratet. Formålet med konferansen er å sette søkelys på mulighetene i utviklingen av partnerskapet mellom stat og kommune i Nav-kontorene.

Målgruppen for konferansen er kommunedirektører, Nav fylke/region, Nav-ledere, avdelingsledere ved Nav-kontor, statsforvaltere, KS, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Arbeids- og velferdsdirektoratet og andre med interesse i partnerskapet.

Partnerskapskonferansen 2026 avholdes heldigitalt, fredag 27. mars fra kl. 9.00–12.00, med løpende påmelding fram til 25 mars.

Mer informasjon og påmeldingslenke ligger her:

<https://ks.qondor.com/partnerskapskonferansen2026>

Med hilsen

Eve Vangsnes Bergli
arbeids- og velferdsdirektør kst.

Nina Tangnæs Grønvold
velferdsdirektør

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur

Vedlegg: Endelig-MD-brev-til-Nav-fylke-region-for-2026